

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrady a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **M. F.**, zast. advokátem Mgr. Petrem Václavkem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, odbor cizinecké policie**, se sídlem Křížíkova 8, Praha 8, o oznámení možného důvodu podjatosti soudce Krajského soudu v Praze Mgr. Jana Čížka ve věci vedené pod sp. zn. 46A 87/2017,

t a k t o :

Soudce Mgr. Jan Čížek **n e n í v y l o u č e n** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46A 87/2017.

O d ů v o d n ě n í :

[1] U Krajského soudu v Praze je vedeno řízení o žalobě žalobce ze dne 16. 2. 2017 ve věci výše uvedené; věc byla přidělena senátu 46A a v souladu s rozvrhem práce byl soudcem zpravodajem určen Mgr. Jan Čížek.

[2] Dne 26. 6. 2017 učinil jmenovaný soudce k rukám místopředsedkyně krajského soudu soudce oznámení dle § 8 odst. 1 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“). Konkrétně uvedl, že zástupce žalobce je partnerem AK Čechovský a Václavek, v níž působí jako advokát Mgr. Pavol Kehl, jenž je švagrem soudce; často se vídají a mají k sobě blízký osobní vztah. K zástupci žalobce nemá soudce žádný osobní vztah a blíže ho nezná; nicméně se domnívá, že uvedená skutečnost může zavdávat pochybnosti o jeho nepodjatosti. Mgr. Pavol Kehl se zástupcem žalobce úzce spolupracuje při výkonu advokacie se zaměřením na cizinecké právo. V jednotlivých řízeních, a to jak správních, tak i soudních, se často zastupují na základě substitučních zmocnění. V projednávané věci tak nelze vyloučit, že při ústním jednání u soudu, na němž žalobce trvá, by byl Mgr. Pavol Kehl zmocněn k zastupování žalobce na základě substituční plné moci.

[3] Soudce současně uvedl, že v jiných dvou věcech byl již jako člen senátu z obdobných důvodů z projednávání a rozhodování věci vyloučen. Současně ale uvedl, že v daném případě je situace částečně odlišná v tom, že soud má již v této fázi řízení k dispozici správní spis žalovaného; ze spisu přitom nevyplývá, že by se Mgr. Pavol Kehl na poskytování právní pomoci žalobci podílel. Podle soudce je třeba vzít v úvahu, že jeho opakované vylučování ve věcech, v nichž jako zástupce vystupuje některý advokát zmíněné advokátní kanceláře, by mohlo vést k narušení zásady hospodárnosti a rychlosti řízení, zejména v případech, kdy je podání návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. Nicméně i tak má za to, že jeho vztah k Mgr. Pavolu Kehlovi může být považován za důvod vyloučení.

[4] Místopředsedkyně krajského soudu se k podanému oznámení vyjádřila s tím, že má za to, že z uvedených důvodů není dán důvod podjatosti soudce a odkázala na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu. Uvedla, že samotné subjektivní pochybnosti soudce nedosahují takové intenzity, aby mohly přivodit jeho vyloučení z projednávání věci, potažmo dalších věcí, v nichž je zastupování účastníků příbuzným soudcem souhrnně prezentováno pouze v potenciální rovině. Poukázala současně na to, že si lze celkem snadno představit, že nejenom příbuzní mezi sebou, ale i vypomáhající advokát ve vztahu k advokátní kanceláři, budou schopni nastavit taková vnitřní pravidla, která budou sto zastupování věci příbuzným soudce eliminovat (zejména neudělení substituční plné moci). Podotýká, že ve zmiňovaných dvou případech byl za soudce Mgr. Jana Čížka určen jiný soudce, stalo se tak však za jiných okolností.

[5] Dle § 8 odst. 1 s. ř. s. „[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech“.

[6] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Podjatost soudce také zasahuje do principu nezávislosti soudce. Soudce lze z projednávání a rozhodnutí přidělené věci vyloučit pouze výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezájatě a spravedlivě.

[7] V soudní judikatuře se objevuje rozlišování mezi subjektivní a objektivní stránkou podjatosti. Subjektivní stránkou podjatosti se rozumí vnitřní psychický vztah soudce k předmětu věci, účastníkům či jejich zástupcům, o němž může relativně přesně pojednat jen soudce sám. Naopak pro objektivní stránku podjatosti je podstatná existence skutečností ve vnější realitě, které dávají legitimní podklad pro pochybnosti o nepodjatosti soudce.

[8] K významu těchto stránek podjatosti při rozhodování o tom, zda je soudce vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci, se vyjádřil Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, dostupném na <http://nalus.usoud.cz>, ve kterém uvedl, že „subjektivní hledisko účastníků řízení, případně soudců samotných, je podnětem pro rozhodování o eventuální podjatosti, avšak rozhodování o této otázce se musí dát vylučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že není přípustné vycházet pouze z pochybností o poměru soudců k projednávání věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, výbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedly. Jak již konstatoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94 (publ.: Sbírká nálezů a usnesení ÚS, sv. 6, č. 127), nejde pouze o hodnocení subjektivního pocitu soudce, zda se cítí nebo necítí být podjatý, anebo hodnocení osobního vztahu k účastníkům řízení, ale o objektivní úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být“.

[9] Nejvyšší správní soud považuje za podstatnou pro nynější věc základní myšlenku citovaného nálezu Ústavního soudu, totiž že i přes samotné prohlášení soudce, v němž vyjádřil obavy o svou schopnost rozhodnout nestranně, nemusí být takový soudce nutně vyloučen pro podjatost. Pro zhodnocení toho, zda je skutečně nezbytné ho z projednávání a rozhodnutí věci vyloučit, je relevantní především objektivní úvaha, zda s ohledem na okolnosti případu lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být. Tím spíše tato úvaha platí za situace, kdy, tak jako v nyní posuzované věci, se sám soudce subjektivně podjatý být necítí, poukazuje

pokračování

pouze na okolnosti, které by se tak z objektivního hlediska dle jeho názoru mohly jevit, resp. které je třeba z tohoto hlediska posoudit.

[10] Soudce je právní profesionál, jehož ústavní jakožto i mravní povinností je dbát o nezávislé a nestranné rozhodování. S výkonem funkce soudce je proto nerozlučně spjat požadavek na to, aby se soudce byl schopen oprostít od nepatřičných vnějších vlivů na jeho rozhodovací činnost. Méně intenzivní vlivy na svou rozhodovací činnost tak musí být soudce schopen odfiltrovat s ohledem na nároky své profese.

[11] V daném případě Nejvyšší správní soud neshledal, že by vyvstaly objektivní okolnosti, které by zavadávaly důvod pochybovat o nepodjatosti Mgr. Jana Čížka. Pochybnosti, které by dle jeho přesvědčení mohly vyvstat o jeho nepodjatosti, nepramení z objektivní skutečnost, neboť příbuzný soudce není zástupcem žalobce a ve věci, o které jmenovaný soudce rozhoduje, žádné úkony nečiní.

[12] Nejvyšší správní soud má za to, že od samotného faktu, že příbuzný soudce je spolupracujícím advokátem zástupce žalobce, je soudce, vědom si svých ústavních povinností, schopen odhlédnout a rozhodovat zcela nestranně.

[13] S přihlédnutím ke shora uvedeným důvodům soud rozhodl tak, že Mgr. Jan Čížek není vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46A 87/2017.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. července 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu